

РЕШЕНИЕ

№ 7321

гр. София, 22.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 41 СЪСТАВ, в публично заседание на тридесет и първи януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: МАРИЯ ЕМ. МАЛОСЕЛСКА

при участието на секретаря НИКОЛЕТА СТ. ИВАНОВА
като разгледа докладваното от МАРИЯ ЕМ. МАЛОСЕЛСКА Гражданско дело № 20221110162110 по описа за 2022 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на глава осемнадесета, раздел I, чл. 235 ГПК.

Делото е образувано по искова молба, подадена от [*****], ЕИК [*****], с която срещу Й. О. Д. по реда на чл.422, ал. 1 ГПК са предявени иски с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. чл. 430, ал. 1 ТЗ, вр. чл. 17 ЗКСД, чл. 92 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за установяване съществуването на вземанията, за които по ч.гр.д. № 29053/2020 г. по описа на СРС, 41 с-в, е издадена заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК – извлечение от счетоводните книги на банката по договор за целеви потребителски кредит за финансиране на студенти и докторанти от 13.08.2015 г.

Ищецът твърди, че на 13.08.2015 г. между ответника и банката е бил сключен договор за целеви потребителски кредит, по силата на който ищецът е отпуснал на ответника сума в размер на 7600 лева при общи условия, подписани и приети от потребителя. Сроктът за издължаване на кредита бил определен на 103 месеца, считано от изтичане на gratuitния период, който обхващал времето от датата на усвояване на кредита до изтичане на една година от първата дата на провеждане на последния държавен изпит или защита на дипломна работа съгласно учебния план на съответната специалност и образователно-квалификационна степен, съответно до изтичане срока на докторантурата. Кредитът е бил усвояван от кредитополучателя на части, съобразно договореното. Уговорено било да е дължима договорна лихва в размер на 7 % върху усвоената част на кредита, включително и по време на gratuitния период. Крайният срок за полагане на последния държавен изпит по специалността, по която се обучавала ответницата, бил 20.02.2018 г. Следователно gratuitният период бил изтекъл на 20.02.2019 г. След изтичане на същия кредитополучателят не е направил плащания, като просрочил заплащането на месечните вноски за периода 20.03.2019 г. – 20.05.2020 г. Ищецът се позовава и на клаузата на чл. 17.1. от общите условия, предвиждаща дължимост на лихва за забава върху главницата с размера на договорната лихва и

надбавка от 10 пункта. Позовава се на правото на банката да обяви вземанията по договора за кредит за предсрочно изискуеми, уговорено с общите условия към договора. Счита, че има право да начисли лихва за забава върху цялата главница в размер на същата лихва /договорната плюс надбавка в размер на 10 пункта/ до датата на искането за събиране на вземанията по съдебен ред, а след тази дата – на лихва за забава в размер на законната. Поддържа, че надлежно е обявил вземанията по кредита за предсрочно изискуеми преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение. Моли за уважаване на предявените установителни иски и за присъждане на разноски за заповедното и исковото производство.

В срока по чл. 131 ГПК е постъпил отговор от ответника, чрез назначения му в производството особен представител, а. Т., с който оспорва предявените иски. Навежда възражения за недействителност на договора за целеви потребителски кредит, като излага подробни съображения в тази насока. Счита, че е установена държавна гаранция по всеки такъв договор за кредит – при неплащането му сумите по същия следвало да се погасят от държавния бюджет чрез плащане от Министерство на образованието. Оспорва по делото да е установено цялата главница по договора за кредит да е била усвоена. Поддържа, че от страна на банката са били нарушени императивни разпоредби на закона в т.ч. на чл. 24, ал. 2 ЗКСД. Липсвал подписан между страните погасителен план, с оглед което и договорът бил недействителен, а вземанията на ищеца не били изискуеми. Оспорва ответникът да е изпаднал в забава. Оспорва надлежно да е била обявена предсрочната изискуемост на длъжника. Счита, че е налице капитализация на изтекли договорни лихви – същите са прибавяни към главницата и след това са олихвявани отново с размера на уговорената договорна лихва. Позовава се на нищожност на клаузите на чл. 17.2 и чл. 10.2 от ОУ. Позовава се на специалното правило на чл. 17, ал. 6 и ал. 7 на ЗКСД, като счита, че се дължи само чистата стойност на кредита /усвоената главница/. Моли за отхвърляне на предявените иски.

След съвкупна преценка на доказателствата по делото и съобразявайки становищата на страните, съдът приема за установено от фактическа страна следното:

По делото като доказателство е приет сключеният между страните на 13.08.2015 г. в [*****] за целеви потребителски кредит за финансиране на студенти и докторанти по реда на ЗКСД. Със същия е договорен размер на кредита 7600 лева за срок на погасяване 103 месеца, считано от изтичане на гратисния период. Гратисният период за издължаване на главницата и на лихвата съгласно договора за кредит обхваща времето от датата на първото усвояване до изтичането на една година от първата дата за провеждане на последния държавен изпит или защита на дипломна работа съгласно учебния план за съответната специалност и образователно-квалификационна степен, респ. датата, на която изтича срокът на докторантурата. Предвидено е кредитът да се усвоява на части въз основа на документи, посочени в ОУ, като сумата за семестриална такса се превежда по разплащателна сметка на кредитополучателя в началото на всеки семестър. Предвидено е, че кредитът се погасява на равни месечни вноски съгласно погасителен план, който се изготвя и представя на кредитополучателя след изтичането на гратисния период. Кредитополучателят се е задължил да заплаща на банката възнаградителна лихва, която не може да надхвърля 7 % на годишна база. Кредитът е обезпечен с държавна гаранция по ЗКСД, като са посочени хипотезите, в които кредиторът има право да поиска изпълнение от държавата.

Приети като доказателство са и общите условия (ОУ), приложими към процесния договор за кредит. Съгласно т. 8.2 от същите през гратисния период кредитополучателят не дължи плащане на главница и лихва, а само има право да

извърши такова. Т. 10.1. от ОУ предвижда, че за предоставения кредит се дължи фиксирана лихва, посочена в договора за кредит, а съгласно т. 10.2 възнаградителна лихва се дължи върху усвоената част от кредит, включително по време на гратисния период, като се капитализира годишно. Сроктът за издължаване на главницата съгласно т. 11 започва да тече след изтичане на гратисния период, като плащане на първата вноска може да се изисква не по-рано от 1 месец от изтичането на периода. Дължимите вноски за лихва и главница се събират служебно *на падежната дата*. Съгласно т. 17.1. от ОУ при забава на плащането на месечната вноска от деня, следващ падежната дата, частта от вноската, представляваща главница, се олихвява с договорната лихва, увеличена с надбавка в размер на 10 процентни пункта. Т. 17.2 предвижда, че при допусната забава с повече от 90 дни целият остатък от дълга става предсрочно изискуем и започва да се олихвява с договорения лихвен процент, увеличен с надбавка за забава в размер на 10 процентни пункта. С клаузата на чл. 18 от ОУ е предвидено в кои случаи кредиторът може да направи вземанията предсрочно изискуеми. Съгласно т. 18.3 изискуемият кредит се отнася в просрочие и се олихвява по реда на чл. 17.2.

Прието като доказателство е уверение, изх. № 2565/01.12.2015 г., издадено от Нов български университет (НБУ) на основание чл. 10, ал. 3 ЗКСД на ответника с факултетен № F68423, от което става ясно, че Й. Д. се е обучавала по специалност: Право; година на обучение: Четвърта; форма на обучение: Редовна; за срок на обучение: 10 семестъра; срок за полагане на последния държавен изпит: 20.02.2018 г., годишна такса: 3200 лева, семестриална такса: 1600 лева; срок за плащане на семестриалната такса: 07.02.2016 г. Съгласно документа студентът има право да запише летен семестър на учебната 2015/2016 г.

Прието е и уверение, изх. № 4740/11.01.2017 г. относно срока за заплащане на семестриалната такса за летен семестър на учебната 2016/2017 учебна година – до 05.02.2017 г. за петата година от обучение на студента. Съгласно издаденото уверение срокът за полагане на последния държавен изпит по специалността не е променен и същият е 20.02.2018 г.

От страна на ищеца са представени и са приети искания от ответника до банката от 18.01.2017 г. и от 03.12.2015 г. за усвояване на суми по кредита за заплащане на обученията за летните семестри на съответните учебни години.

Като безспорно между страните е отделено обстоятелството, че при сключването на процесния договор за кредит не е бил изготвен и предаден на кредитополучателя погасителен план. От страна на ищеца във второто съдебно заседание по делото е представен „примерен погасителен план“, който не е подписан от никоя от страните по договора и не е приет като писмено доказателство по делото.

В хода на съдебното дирене, проведено пред настоящата инстанция, е прието заключението по съдебно-счетоводна експертиза, изготвено от вещото лице П. Д. въз основа на материалите по делото, извършена справка при ищеца и проверка на актуален погасителен план, хронологично извлечение по разплащателна сметка, параметрична справка с данни за начислени суми и неплатени задължения. Същото, като обективно и компетентно изготвено, отговарящо в пълнота на стоящите пред изследването задачи, съдът кредитира и ползва при изграждането на изводите си относно правнорелевантните за спора факти. От съдържанието му се установява следното:

В изпълнение на задълженията си по процесния договор ищецът е превел по разплащателната сметка на ответника сумата от 7600 лева, както следва: на 14.08.2015 г. – 1900 лева, на 03.12.2015 г. – 1900 лева, на 21.06.2016 г. – 1900 лева и 18.01.2017 г. – 1900 лева. Плащания от страна на кредитополучателя не са били извършвани. Към реално усвоената главница за гратисния период ищецът е начислил капитализирана

договорна лихва в размер на сумата 1643,87 лева и така е осчетоводил главница по кредита в размер на сумата 9243,87 лева. За периода 20.03.2019 г. – 28.05.2020 г. е начислена договорна лихва в размер на 825,02 лева. За периода 20.03.2019 г. – 28.05.2020 г. е начислена наказателна лихва от 10 % в размер на 45,13 лева. Върху непогасената главница в размер на 9243,87 лева за периода 29.05.2020 г. – 04.06.2020 г. в размер на 17,97 лева. За периода 29.05.2020 г. – 11.10.2022 г. върху цялата неплатена главница 9243,87 лева е начислена законна лихва в размер на 2223,66 лева.

Въз основа на служебно поставена от съда задача вещото лице е изготвило коригиран погасителен план (без капитализиране на възнаградителна лихва), като са съобразени претенциите на ищеца и периодите, за които съответните вземания са заявени. Дължимата за периода 20.03.2019 г. – 10.10.2019 г. договорна лихва е в размер на 339,88 лева, за периода 20.03.2019 г. – 21.01.2020 г. – 489,14 лева и за периода 20.03.2019 г. – 28.05.2020 г. – 664,99 лева. Начислени са следните наказателни надбавки (по чл. 17.1 от ОУ): за периода 20.03.2019 г. – 10.10.2019 г. – 16,11 лева; а за периода 20.03.2019 г. – 21.01.2020 г. – 34,75 лева и за периода 20.03.2019 г. – 28.05.2020 г. – 50,75 лева. Начислена е законна лихва върху главницата от 7600 лева за периода 29.05.2020 г. – 04.06.2020 г. – 26,60 лева; за периода 20.01.2020 г. – 04.06.2020 г. – 289,22 лева.

При така установената фактическа обстановка съдът достигна до следните правни изводи:

С оглед твърденията, съдържащи се в исковата молба, съдът приема, че е сезиран с предявени по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК искове с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. 430, ал. 1 ТЗ, вр. чл. 17 ЗКСД, чл. 20, ал. 1 ЗКСД, чл. 92, ал. 1 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

По предявения главен иск в тежест на ищеца е да докаже, че по силата на договор за целеви потребителски кредит в тежест на ответника е възникнало задължение за връщане на предоставената му сума в размер на процесната; че е настъпил падежът на задължението за връщане на сумата съгласно уговореното с договора за кредит, че е упражнил надлежно правото си да обяви вземанията по договора за кредит за предсрочно изискуеми, че е уговорена лихва за забава в допустимия от закона размер и същата е начислена в съответствие с императивните материално правни разпоредби на ЗКСД.

По иска с правно основание чл. 92, ал. 1 ЗЗД в тежест на ищеца е да установи, че с валидна клауза от договора за потребителски кредит е уговорена неустойка за забава в претендирувания размер, както и че е настъпил падежът на главното задължение.

По иска с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД в тежест на ищеца е да установи изпадане на ответника в забава за заплащане на главното вземане и размера на това му вземане.

При доказване на тези факти в тежест на ответника е да докаже погасяване на дълга на падежа.

В тежест на всяка от страните е да докаже твърденията си, от които черпи благоприятни за себе си правни последици.

С доклада по делото съдът е указал на страните, че следи служебно за нищожност на договора и отделни клаузи от него поради противоречие с императивни материалноправни норми, поради заобикаляне на същите, поради противоречие с добрите нрави, както и за наличието на неравноправни клаузи в договора, сключен с потребител, какъвто е ответникът. На страните е предоставена възможност да заявят становища във връзка с доклада и дадените им указания най-късно в първото открито съдебно заседание след даване ход на делото.

От представените по делото доказателства съдът приема за установено, че между страните е възникнало валидно облигационно отношение по договор за студентски кредит, по силата на което ищецът е предоставил на ответника заемна сума в размер на 7600 лева, а последният се е задължил да върне същата, в т.ч. ведно с договорна лихва, представляваща възнаграждение на кредитора за предоставения на потребителя финансов ресурс. Уговорено е възнаградителна лихва да е дължима и за гратисния период, пред който потребителят не дължи плащания. Не се твърди и не се установява ответникът да е извършвал плащания по процесния договор за кредит. В производството от страна на ищеца не се твърди и не е представен подписан от страните погасителен план, по който длъжникът да изпълнява задълженията си за връщане на предоставената му сума и възнаградителна лихва в договорения размер.

Правната регламентация на студентското кредитиране се съдържа в Закона за кредитиране на студентите и докторантите (ЗКСД), уреждащ условията и реда за кредитиране на студенти и докторанти с държавна финансова подкрепа (чл. 1 ЗКСД). Този специфичен отделен вид кредитиране се основава на принципа на сътрудничество между банката и държавата (чл. 2, ал. 2, т. 4 ЗКСД). Качеството кредитополучател по този закон може да притежава единствено лице, което отговаря на определени изисквания - чл. 3, ал. 1 ЗКСД, сред които е качеството "студент" и което е гражданин на страна - членка на ЕС или на ЕИП. Дейността по отпускането на тези кредити по този закон се извършва само от банки, които са сключили с министъра на образованието типов договор, уреждащ правата и задълженията на държавата и банките във връзка с участието в системата за кредитиране на студентите и докторантите /чл. 6, ал. 1/. Този типов договор се утвърждава от министъра на образованието и науката и министъра на финансите след съгласуване с Националния съвет за кредитиране на студентите и докторантите и се обнародва в ДВ, като в чл. 7, ал. 2 е разписано неговото задължително минимално съдържание. По законов ред са уредени въпросите за: максималния размер на кредита, недължимост на главница и лихви през време на гратисния период, който е периодът от сключването на договора за кредит до изтичане на една година от първата дата за провеждане на последния държавен изпит или защита на дипломна работа съгласно учебния план за съответната специалност и образователно-квалификационна степен, съответно от датата, на която изтича определеният срок на докторантурата; начин на формиране на общия размер на задължението на кредитополучателя след изтичане на гратисния период главница в размер на сумата на отпуснатите средства за такси и/или издръжка и лихвата, дължима от кредитополучателя за срока на договора за кредит; началният момент на дължимост на вноските по кредита, срок за цялостно погасяване на задължението; максимален размер на възнаградителната лихва от 7%. Същевременно чл. 17, ал. 5 ЗКСД изрично регламентира приложение за този договор и на нормите на чл. 143 - 148 ЗЗП касателно неравноправните клаузи в потребителски договори. С оглед изложеното и предвид качествата на страните по договора, настоящият съдебен състав приема, че към правоотношението са приложими и по-общите правила на ЗПК в частите, в които не е налице специална уредба, регламентирана със ЗКСД, доколкото освен студент, несъмнено е, че ответникът има и качеството на потребител, на когото е предоставен от страна на банка финансов ресурс под формата на студентски кредит.

В конкретния случай предвид уговореното между страните с договора, съдът приема, че е нарушена нормата на чл. 24, ал. 3 ЗКСД, доколкото с клаузата на чл. 2 от договора е предвидено, че се дължи връщане на отпуснатата сума на 103 месеца, считано от изтичането на гратисния период. В разпоредбата на чл. 24, ал. 3 ЗКСД е предвидено, че кредитополучателят погасява общия размер на кредита на равни

месечни погасителни вноски в 10-годишен срок, считано от края на гратисния период. Настоящият състав намира, че разпоредбата на чл. 24, ал. 3 ЗКСД, има императивен характер и не представлява диспозитивна правна норма, която не може да бъде заместена по волята на страните, с оглед принципа на свободата на договаряне, установен в разпоредбата на чл. 9, ал. 1 ЗЗД. В чл. 2 ЗКСД е заложена основната цел на закона, а именно подобряването на условията за достъп до висше образование на основа на принципа за гарантиране на равен достъп до висше образование на лица независимо от социалния им статус. Следва да бъде посочено, че и в мотивите към законопроекта на Закона за кредитиране на студенти и докторанти изрично е посочено, че необходимостта от приемане на Закон за кредитиране на студенти и докторанти произтича пряко от чл. 8, ал. 4 и чл. 96 от ЗВО /предвиждащи, че държавата създава условия за свободно развитие на висшето образование, както и условия за достъп до висше образование като създава и поддържа система за отпускане на кредити за заплащане на такси за обучение и за издръжка и при определени условия осигурява социално-битови придобивки на студентите, докторантите и специализантите/. Също така в мотивите е посочено, че законът има за цел да създаде условия за подобряване на качеството и облекчаване на достъпа до висше образование в Република България. Следователно срокът за погасяване на кредита се явява в 10-годишен срок, считано от месеца, следващ месеца на изтичане на гратисния период (чл. 24, ал. 2 ЗКСД), като плащанията следва да бъдат извършени на равни месечни погасителни вноски.

В конкретния случай обаче с договора за кредит на кредитополучателя не е представена ясна и разбираема информация как задълженията му по договора за кредит следва да бъдат погасявани след изтичането на гратисния период. Както се посочи и по-горе, ответникът е дължал ежемесечни вноски за периода след 20.03.2019 г. Съгласно чл. 5 от договора погасителният план следва да се изготви и да се предостави на кредитополучателя след изтичане на гратисния период. Същият следва да съдържа информация за броя на погасителните вноски, за техния падеж и размер, както и за общата сума, дължима от кредитополучателя (информация, която не се съдържа в процесния договор, подписан между страните). Както се посочи и по-горе, като безспорно в производството е отделено обстоятелството, че при сключването на договора не е бил изготвен и не е бил подписан погасителен план. Също така до настъпването на преклузия за това в производството от страна на ищеца не е представен погасителен план, още по-малко такъв, подписан от страните. Във второто по делото съдебно заседание процесуалният представител на ищеца е представил „примерен“ погасителен план, който не носи подпис на никоя от страните. Въз основа на съдържанието на договора за кредит не може да се приеме, че страните са постигнали съгласие относно начина на погасяване на задълженията на кредитополучателя след изтичането на гратисния период – падежна дата, размер на погасителната вноска и размер на компонентите, от които тя е съставена, общ размер на дълга, който кредитополучателят следва да е заплатил в края на срока на договора.

Съдът съобразява, че съгласно императивните разпоредби на чл. 17 – чл. 18 ЗКСД отношенията между банката и студента или докторанта се уреждат с писмен договор, с който банката предоставя на студента или докторанта, наречен кредитополучател, целеви кредит за заплащане на таксите за обучение и/или за издръжка, а кредитополучателят **се задължава да върне заетата сума в срока, при условията и по реда, предвидени в договора**. Договорът за кредит се изготвя на ясен и разбираем език. Когато не са спазени изискванията на ал. 1 и 4 и на чл. 18, ал. 3, както и изискванията за задължителните реквизити на договора за кредит, предвидени в типовия договор по чл. 7, договорът за кредит е недействителен.

В случая, освен че не е представен подписан погасителен план, в самия договор

за кредит не е определен размерът на всяка една от дължимите 120 месечни вноски, които кредитополучателят дължи на кредитора за срок от 10 години след изтичане на gratuitния период, съответно няма данни със всяка от месечните вноски каква част от задължението за главница и възнаградителна лихва се погасява. Нарушени са изискванията на чл. 17, ал. 4, на чл. 24, ал. 2 ЗКСД, както и на чл. 18, ал. 3 ЗКСД. Размерът на погасителната вноска е съществен елемент от съдържанието на договора за кредит и липсата на договарянето ѝ по мнение на настоящия състав на съда води до извод за недействителност на договора за кредит. Преди сключване на договора банката е длъжна да уведоми кредитополучателя за всички условия на кредита. Липсата на подписан от кредитополучателя погасителен план като неразделна част от договора обуславя извода, че не е спазено изискването в договора да са посочени условията за издължаване на кредита от потребителя. При липса на погасителен план ответникът като кредитополучател няма яснота за размера на месечните вноски, които е задължен да заплаща, за падежите им, нито за това със всяка от вноските каква част от задължението за главница и лихва се погасява.

От заключението на ССЧЕ се установява, че банката е изготвила едностранно погасителен план, с който е определен размер на месечната вноска, но този размер не е предварително съобщен на кредитополучателя-потребител. Отделно липсва яснота относно начина, по който ще се заплаща начислената възнаградителна лихва, отложена по време на gratuitния период (при все че същата се явява и капитализирана от банката и олихвявана отново като главница). Ето защо и освен че са допуснати нарушения на императивни норми на ЗКСД, нарушени се явяват и разпоредбите на чл. 143, ал. 1, т. 3, 10, 11 и 19 ЗЗП, поради което и съдът приема, че договорът се явява нищожен поради противоречие на същия с императивни норми на закона.

Следва също така да се обърне внимание и на обстоятелството, че липсата на предаден на потребителя кредитополучател погасителен план, е въздигнато като санкция и води до недействителност на договора и съгласно ЗПК (чл. 22, вр. чл. 11, ал. 1, т. 11 ЗПК).

Изцяло неоснователни са доводите на ищеца, че погасителният план е следвало да се изготви след изтичане на gratuitния период. Дори това да е така, в производството своевременно не са ангажирани твърдения след изтичането на този период и доколкото действието на договора продължава с периода на погасяване на задълженията от ответника, страните да са постигнали съгласие относно падежите на ежемесечните задължения на кредитополучателя и размера им. Както се посочи и по-горе, кредиторът е извършвал капитализация на начислените възнаградителни лихви за срока на gratuitния период, които след това е отнасял като непогасена главница, върху която е начислявал отново възнаградителна лихва. Не може да се очаква от потребителя да разполага със специални знания въз основа на предоставената му с договора за кредит информация какъв е общият размер на задължението му по договора за кредит за срока на действието му, респ. как това задължение се разсрочва за 10-годишния (съгласно чл. 24, ал. 3 ЗКСД) срок.

Съгласно чл. 18, ал. 3 ЗКСД преди сключване на договора банката е длъжна да уведоми кредитополучателя за всички условия на кредита, което изискване настоящият състав приема, че включва и подписване на погасителен план, в който ясно да е посочен размерът на всяка една от анюитетните вноски, падеж на плащане, съответно с всяка вноска каква част от главницата и лихвата се погасява и какъв е остатъкът на задължението след всяка погасителна вноска, респ. общият размер на задължението за периода на погасяване. В конкретния случай банката не е изпълнила това императивно изискване. Липсата на двустранно подписан погасителен план не може да се вмени във вина на кредитополучателя. Никъде в процесния договор за студентски кредит не е

предвидено подобно задължение на кредитополучателя след изтичане на гратисния период да се яви в офис на банката, за да подпише погасителен план. Не се твърди и не се установява от страна на банката да са предприети действия по предоставяне на изготвения едностранно погасителен план на потребителя. Неоснователно според настоящия състав на съда ищецът (с депозирания по делото писмена защита) обосновава невъзможност да се изготви и подпише погасителен план към момента на сключването на договора. В представения по делото договор за студентско кредитиране е посочен размерът на главницата, както и възнаградителната лихва, която се начислява и за времето на гратисния период, макар да не се дължи заплащането на такава през същия, посочен е срокът на издължаване на кредита (макар в противоречие с императивната норма на чл. 24, ал. 3 ЗКСД), ясно е и че кредитополучателят следва да започне да прави вноски в изпълнение на поетите задължения след изтичането на гратисния период, който също е бил известен на страните. Не може да се пренебрегне изискването на закона на кредитополучателя към момента на сключване на договора да е предоставена необходимата информация, за да бъде последният наясно със задълженията си по договора, техните параметри, падежи и срок на плащане, което в случая не е сторено.

Не може да бъде споделено и тълкуването на нормата на чл. 24, ал. 2 ЗКСД, направено от ищеца с писмената защита, представена след приключване на устните състезания, относно това, че посочената разпоредба предвиждала погасителния план да се състави след изтичане на гратисния период. Това, което обсъжданата норма предвижда е, че **изплащането на кредита започва един месец след изтичане на гратисния период** и съгласно погасителния план, уговорен между страните. Т.е. законодателят е предвидил момента, от който потребителят следва да започне изпълнението на задълженията си да върне предоставения му финансов ресурс, ведно с дължимата възнаградителна лихва. Това следва да се извършва в сроковете и размерите, предвидени в погасителен план, за съдържанието на който страните следва да са постигнали съгласие. Следователно към момента на изтичане на гратисния период погасителен план следва да е бил подписан между страните и такъв да е предоставен на длъжника. Ето защо и направеното от ищеца тълкуване противоречи изцяло на целта и духа на закона, на принципите на потребителското кредитиране, в т.ч. и на стандартите, изводимите от правото на ЕС и тълкуванията, дадени с множество решения по приложението им.

В обобщение на изложеното и доколкото липсва съществен елемент от договора за кредит, като са допуснати нарушения на императивни изисквания на закона, за които предвидената санкция е недействителност на целия договор (чл. 17, ал. 7, вр. ал. 6 ЗПК). Кредитополучателят дължи на кредитора си само чистата стойност на кредита, но не и други вземания.

Доколкото съдът достигна до извод за недействителност на целия договор за кредит, то и не следва да се обсъждат основанията за нищожност на отделни клаузи от договора, нито пък доводите на ищеца за настъпила предсрочна изискуемост, каквато може да бъде обявена само при действително съглашение.

В аспекта на изложеното следва да се приеме, че длъжникът дължи връщане на чистата стойност на кредита в размер на сумата от 7600 лева, в която част искът за главница следва да се уважи, ведно със законната лихва от предявяването му. Останалите претенции на ищеца следва да се отхвърлят като неоснователни.

Относно разноските:

При този изход от спора право на разноски възниква и за двете страни.

На основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, на ищеца следва да бъдат присъдени

разноски за настоящото производство в размер на сумата от **1427,17 лева** от общо реализирани разноски в размер на 1902,64 лева (за държавна такса – 202,64 лева, за депозит за вещо лице 400 лева, за депозит за особен представител – 1000 лева и определено на основание чл. 78, ал. 8 ГПК от съда юрисконсултско възнаграждение в размер на сумата от 300 лева за настоящото производство).

Съгласно т.12 от ТР № 4/2013 на ОСГТК на ВКС съдът, който разглежда иска, предявен по реда на чл. 422 ГПК, следва да се произнесе за дължимостта на разноските, направени и в заповедното производство. Съобразно изхода от спора и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК на страната се следва сумата от **152,00 лева** от общо реализирани разноски в размер на сумата от 202,64 лева.

Ответникът представляван от особен представител, с оглед което и разноски не му се следват.

Мотивиран от изложеното, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по предявения по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК от [*****], ЕИК [*****], със седалище и адрес на управление: [*****], че Й. О. Д., ЕГН *****, с постоянен адрес: [*****], и адрес по делото: [*****] **ДЪЛЖИ** на основание чл. 17, ал. 7 ЗКСД сумата от **7600 (седем хиляди и шестстотин) лева**, ведно със законната лихва за периода от датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение /05.06.2020 г./ до окончателното плащане, представляваща чистата стойност на предоставената на кредитополучателя сума по договор за целеви потребителски кредит за финансиране на студенти и докторанти, сключен на 13.08.2015 г. [*****], за което вземане е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 417 ГПК от 30.07.2020 г. по ч.гр.д.№ 29053/2020 г. по описа на СРС, 41 състав.

ОТХВЪРЛЯ предявените по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК от [*****], ЕИК [*****], със седалище и адрес на управление: [*****] срещу Й. О. Д., ЕГН *****, с постоянен адрес: [*****], и адрес по делото: [*****] искове с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. чл. 430, ал. 1 ТЗ, вр. чл. 17 ЗКСД, чл. 92 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, за сумата над 7600 лева до пълния предявен размер от 9243,87 лева, претендирана като главница по договора за целеви потребителски кредит за финансиране на студенти и докторанти, сключен на 13.08.2015 г., за сумата 825,02 лева, представляваща възнаградителна лихва за периода 20.03.2019 г. – 28.05.2020 г., за сумата 45,13 лева, представляваща мораторна неустойка за периода 20.03.2019 г. – 28.05.2020 г. и за сумата 17,97 лева, представляваща лихва за забава за периода 29.05.2020 г. – 04.06.2020 г., за които вземания е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 417 ГПК от 30.07.2020 г. по ч.гр.д.№ 29053/2020 г. по описа на СРС, 41 състав.

ОСЪЖДА Й. О. Д., ЕГН *****, с постоянен адрес: [*****], и адрес по делото: [*****], да заплати на основание чл. 78, ал. 1, вр. ал. 8 ГПК на [*****], ЕИК [*****], със седалище и адрес на управление: [*****], сумата от **1427,17 лева**, представляваща разноски за първоинстанционното исково производство, както и сумата от **152,00 лева**, представляваща разноски за заповедното производство.

Решението може да бъде обжалвано в двуседмичен срок от връчване на препис на страните пред Софийски градски съд.

Съдия при Софийски районен съд: _____